

ԿՐՈՆԱԿԱՆ

ԻԳՆԱՏԻՈՍ ԵՊՍ. ՄԵԿՆՈՒԹԻԻՆ

ՂՈՒԿԱՍՈՒ

Գլուխ ԺԹ

Կոյրը բժշկելէ ետք, մտնելով Երէքով, կը շրջի: Ամէն տեղ խոնարհութեամբ կը մտնէ, որպէսզի այն որ մօտենալ ուզէ, տկար ըլլալուն համար, չարգիլուի: Ի զուր տեղ չէ որ այս քաղաքը իբրեւ օրինակ վերցնու: Յովսէ, յանուն Յիսուսի, Յորդանանի եղերքը եկաւ, Մովսէսէ ժողովրդեան առաջնորդ նշանակուած ըլլալով: Տապանակին միջոցաւ Յորդանանի ջուրերը կանգ առնել տուաւ և ետ դարձուց: Յետու գլուխ 3: Դարձեալ տապանակով Երէքով մօտեցան, Աստուծոյ Հրամանաւ, ամբողջ ժողովուրդով, քաղաքին շուրջը դարձան. ուր, տապանակով և աղաղակներու ձայնով միայն և առանց պատերազմի, քաղաքի պարիսպներուն ամբողջութենէն կը քակուին և պոռնիկ Ռախաբ (որուն մօտ Յեսուի երկու լրտեսները ապաստանած էին) կը փրկուի: Յետու կը նզովէ քաղաքը և նզովեալ քաղաքէն ունէ ինչք վերցնողները: Յետու գլուխ 6: Արդ՝ այս բոլորը ծանօթ են իբրեւ առակ. ինչ որ Յեսու Երէքով մէջ ըրաւ, նոյնը և Յիսուս գործեց զժողքին մէջ: Ըստ որում Յեսու, Յիսուսի օրինակով աւերեց Երէքովը, իբրեւ օրինակ զժողովրդ, ոչ թէ պատերազմով, ղէնքով, այլ ձայնով միայն: Յիսուս զժողքի մէջ եղողները ազատեց Հրամայելով միայն: Յորդանան գետէն անցնելէն վերջ, ինչպէս որ փրկեցին Ռախաբը, այնպէս ալ անառակացեալ Հեթանոսները փրկուեցան Յիսուսի ձեռամբ: Այսպէս կանխատեսութիւններ ունէին մարգարէները խօսքով ու զօրծով, ինչպէս Դաւիթ: Ուրեմն Յեսու կը յայտարարէ. անիծեալ ըլլայ ով որ վերանորոգէ Երէքովը: Անիծեալ են բոլոր անոնք որոնք կը շինեն զժողքը որը Յիսուս աւերեց: Դժողքը կը շինուի դարձեալ անոնցմէ որոնք մեղքերու կը Հնազանդին, որոնցմէ ազատած էին: Ուրեմն մտնելով Երէքով, կը շրջի, ինչպէս այն ատեն Յեսու: Մաքսաւորն ալ ցանկանալով Յիսուսը տեսնել, օրինակ կըլլայ մարդկային բնութեան, ինչպէս այն ատեն Ռախաբ, տեսնել փափաքեցաւ Յեսուս որը զինք ստոյգ կործանուէ փրկեց:

2.- Զաքէոս անունով շատ Հարուստ մարդ մը մաքսապետ էր: Այս կարգի մարդիկ մեղքով մեծատուն կըլլան, բոլորը մաքսելով:

3.- Կուղէր Յիսուսը տեսնել, բայց բազմութեան պատճառաւ չէր կրնար որովհետեւ կարճահասակ էր: Մարդկային բնութեամբ Աստուածային ստոյգ գիտութիւնը անկարելի է գտնել, վասնզի մարդիկ բազմաստուածեան էին: Փոքր Գիտութեամբ, մեծ գիտութեան անհնար է հասնիլ:

4.- Առաջ վաղեց, և բարձրացաւ ժանտաթղենի ծառի մը վրայ, տեսնելու համար Յիսուսը որ այնտեղէն կ'անցնէր:

Մարդկային խափանելի իմաստութեամբ արարածները, փորձեցին արարիչը գտնել, ճշմարտութիւնը չիմանալով, արարիչը դիւահար անուանեցին:

5.- Թիսուս երբ Հոն Հասաւ, աչքերը վեր բարձրացուց և ըսաւ. – Զաքէոս փութով վար իջիր, որովհետև այսօր պէտք է որ քու տանդ մէջ դիչերեմ:

Ան որ կը ցանկար տեսնել և չէր կրնար, արժանացուց իրեն բնակակից և սեղանակից ընել որպէսզի Զաքէոս Թիսուսի փառքով յազենայ: Նոյնպէս Հեթանոսները իրենց իմաստութեան բարձունքէն կ'իջեցնէ որով կը քննէին զինք գտնելու, տեսնելու համար: Նա քննութեամբ չի գիտցուիր, չիմացուիր, այլ հաւատքով կը տեսնուի: Ըստ Պօղոս Առաքեալի, “քանի որ աշխարհը իմաստութեամբ չի ճանչցաւ զԱստուած, ասոր համար Աստուած Հաճեցաւ քարոզութեան յիմարութեամբ փրկել հաւատացեալները”: 1 Կորնթ.1.21: Քանզի հաւատքով միայն հասանելի է. ինչպէս սքանչելապէս կ'ըսէ դարձեալ Պօղոս Առաքեալ. – “Քրիստոս ճաւառքով մեր սրտերուն մէջ բնակելով, սէրը կ'արմատանայ ու կը հաստատուի.” Եփես.

3.17: Հոս ալ, կ'ըսէ թէ այսօր քու տանդ մէջ պիտի հանգստանամ: Իսկ Զաքէոս որ միայն տեսնել ցանակացաւ, արժանացաւ այնքան շնորհի որուն չէր ակնկալեր: Զի չէր գիտէր անոր մեծութեան պատիւը: Իսկ նա որ մտքերու մէջ ծածկեալները կը տեսնէ, գիտցաւ աղբերու մէջ թաղուած արծաթին վրայի պատկերին գեղեցկութիւնն ու պայծառութիւնը գտնել և մաքրել: Պատկերին սիրոյն, աղբէն չի դարչիր, այլ կը մօտենայ, կը կանչէ զինք որ վար իջնէ: Ըստ որում Հեթանոսները իրենց իմաստութեան բարձունքէն վար իջեցուց որպէսզի զինքը հաւատքով ընդունին:

6.- Զաքէոս իսկոյն վար իջաւ և ուրախութեամբ զինք ընդունեց իր տունը: Երբոր ամէնքը տեսան, տրտնջացին և ըսին թէ մեղաւոր մարդու մը տունը մտաւ Հանգչելու:

Ամէն տեղ այս տեսակ բաներ խօսեցան, որովհետև կեղծաւորութեամբ մեղաւորներէն կը դարձնէին բայց մեղքերէ չէին դարչիր ու Հեռանար: Սակայն մեր Տէրը մեղաւորներէն չի դարչիր որովհետև փրկիչ է. խաւարը չանգիտանար, զի լոյս է: Մեղք չգործեց, չատերուս մեղքերը սրբեց, այս պատճառաւ ստորին մեր այս աշխարհը իջաւ, յայտնուեցաւ, մարմնացաւ, որպէսզի մեղ մեղաւորներս իրեն մօտ Հաւաքէ:

8.- Իսկ Զաքէոս մօտեցաւ և ըսաւ Տիրոջ. – “Տէ՛ր, Հարստութեանս կէսը աղքատներուն կուտամ և եթէ մէկը անիրաւած եմ քառապատիկը կը հատուցանեմ”:

Ահաւասիկ Տիրոջ խոնարհութեան շահը, անոր մօտենալով դայն վատթարութենէ լաւագոյնի փոխակերպեց, մեղաւորները արդարներու վերածեց: Այս պարագան Հեթանոսներու մօտ ալ կը տեսնենք, աւետարանը Հրեաներէն փոխադրուելով, Հանգչեցաւ Հեթանոսներու վրայ:

Հրեաները նախանձելով կը չարախօսէին, իսկ աւետարանը Հեթանոսներուն մօտ շահ ունեցաւ: Զի մարդիկ որ դեւ զգեցած էին, զՔրիստոս զգեցան, սատանայէն պարտուածները, աստուծոյ որդիներ և Հրեշտակներու Հաւասար եղան: Զաքէոս ըսաւ թէ Հարստութեանս կէսը աղքատներուն կուտամ և եթէ մէկը անիրաւած եմ չորեքպատիկը կը հատուցանեմ: Զաքէոս լսած ըլլալու էր Քրիստոսի քարոզութիւնը: Ըստ որում - ի՞նչ պէտք է ընեմ որպէսզի յաւիտեանական կեանքը ժառանգեմ: Պատասխանը “վաճառէ ինչքերդ և աղքատներուն տուր”: Դարձեալ թէ “վաճառեցէք Զեր ինչքերը և ողորմութիւն տուէք”: “Երանելի են ողորմածները”: Հրամանը սոսկ խօսք չի մնար, այլ բարեգործութեան կը մղէ և չարագործութեան պարագային ալ քառապատիկը կը հատուցանէ:

9.- Ըսաւ Յիսուս “այսօր այս տան փրկութիւն եղաւ, քանի որ ասիկա ալ Աբրահամի դասակ է, որովհետեւ Մարդու Որդին եկած է փնտռելու և փրկելու կորսուածը”:

Փրկողը տուն մտնելով, փրկուեցաւ ոչ միայն Զաքէոս, այլ իրմով նաև ամբողջ տան բնակիչները: Որովհետեւ փրկութիւնը կարեոր է, ըսաւ. - “եւ սա որդի Աբրահամու է.” անփոյթ պէտք չէ ըլլալ. Փարիսեցիները արքայութիւնը կը փակէին մարդոց առջև: Նոյնպէս Քրիստոս աշխարհ գալով, փրկութիւն եղաւ, ինչպէս տունի մը, աշխարհ տունի նմանցնելով, ամէնքը Աբրահամի որդիներ ըլլալով ի Քրիստոս Հաւատքով: Ժշմարտութիւնը բոլորն ալ կը բովանդակէ, Հրեաներն ու Հեթանոսները որովհետեւ Որդի Մարդոյ եկաւ փնտռելու և կորուսեալները փրկելու: Եկաւ որպէսզի փոսին մէջ ռէխարի նման ինկածը զտնէ և ուսին վրայ վերցնէ իբրեւ մարդկային բնութեան Հովիւ: Երբոր աշակերտներ և մօտը եղող ուրիշներ կը լսէին թէ ինչո՞ւ Հօրմէն աշխարհ իջած է, կը Համարէին թէ շուտով պիտի յայտնուի անոր վերին Թագաւորութիւնը: Որովհետեւ այսպիսի կարծիք ունէին նաև Զերեթիայի որդիները, կը խնդրէին իր աջ ու ձախ կողմերը նստիլ: Արդ՝ առակ մը պատմեց, բառնալու Համար անոնց այս կարծիքը:

12.- Ազնուական մարդ մը ըսաւ Յիսուս, մեկնեցաւ Հեռաւոր երկիր մը, Թագաւորութիւն ստանալու և վերադառնալու:

Մարդ կ’ըսէ, մեր բնութիւնը առած ըլլալուն Համար. ազնուական, և ոչ միայն ազնուական, այլ անզգուական բարձրութեամբ: Իսկ Հեռու երկիր երթալը, սրբութիւն սրբութեանցի, վարագոյրին ներքին կողմը մօտեւ կը նշանակէ: Բայց Թագաւորութիւն առնելն ու դառնալը Յիսուսի չի պատշաճի: Նա ամէն ինչ ունի, ոչ թէ կամաց կամաց կատարելութեան Հասաւ, այլ այս խօսքերով, մեզ յայտնուածին շարքը կը բացատրէ. ապա թէ ոչ, ինչո՞ւ պիտի ըսէր թէ Որդի Մարդոյ իշխանութիւն ունի մեղքերու թողութիւն տալու: Աշակերտին ալ իշխանութիւն կուտայ կապելու և արձակելու. երկնքի արքայութեան փականքին բանալին կուտայ, որպէսզի մեղաւորներուն առջև փակէ և զղջացողներուն առջև բանայ:

Այսպիսի իշխանութիւն ունենալով, յարութենէն ետք, իբրեւ թէ չունէր կ'ըսէ. – “տուաւ ինձ ամենայն իշխանութիւն յերկինս և յերկրի”։ Իսկ Պողոս առաքեալ, իբրեւ թէ տակաւին ունեցած չըլլար, կ'ըսէ. – “Պիտի գայ վախճանը, երբ յանձնէ թագաւորութիւնը Հօր Աստուծոյ, կործանելէ ետք ամէն իշխանութիւն, զօրութիւն և պետութիւն” Ա. Կորնթ. 15:24: Դանիէլ ևս կը մարգարէանայ. – “Զի անոր տրուեցաւ իշխանութիւն, անոր թագաւորութիւնը յաւիտեանական է”/ԴԱՃ. 7:13: Նա յղացուելէն առաջ ունէր ամէն ինչ որ Աստուածութեան յատուկ է և ոչ թէ անկէ ետքը ստացաւ: Խոնարհութեամբ եկաւ փրկելու Համար, վերադարձաւ ուրկէ որ եկաւ, Հաստատելով ժամանակ, երբ պիտի դատէ տիեզերքը, յայտնելով զինքը ընտանի փառօք: Արդ՝ այժմ երեցաւ ծննդեամբ, իր Աստուածութիւնը վարագործեց թանձրացեալ մարմնով. բոլոր ազգերը իր ծառաները կոչեց ու տասը մնասնիւր կամ արծաթները տալով ըսաւ. – “Հաճարկեցէք ասոնք”։ Այս առակը նման է Մատթէոսի Աւետարանի քանքարներուն: Նոյնիսկ կարծուեցաւ թէ նոյնն է: Սակայն այդպէս չէ, որովհետեւ այնտեղ առաջինին տարբեր չափով կը տրուի, նաեւ երկրորդին ու երրորդին: Հոն՝ քանքար ստացողները, շահը Հաւասար չափով ներկայացուցին տուողին. իսկ այստեղ Հաւասար գումարէն մէկը առաւել շահ, միւսը նուազ շահ մատուց: Տասը մնասնիւր ամէնքին կը տրուին որպէսզի տասնաբանեայ պատուէրները պահուին. տասը մնաս ըսուած է նաեւ ըստ մեր զգայարաններուն որով կ'ընդունինք կամ ի բաց կը վանինք պատուիրանները, մին միւսով կը պահուի: Արդ տալով, կը Հրամայէ, “Հաճարկեցէք մինչև վերադարձս”։ Յայտնի է թէ օրէնքները կամ պատուիրանները պէտք է գործարել զգուշութեամբ, սպասելով անոր գալստեան և ըստ վաստակին, Հատուցում ակնկալել:

14.- Իր քաղաքացիները որոնք կ'ատէին զինք, պատուիրակութիւն ղրկեցին ըսելու Համար, չենք ուզեր որ ասիկա մեր վրայ թագաւորէ:

Այնքան յստակ է որ մեկնութեան կարօտ չէ թէ ովքե՞ր են քաղաքացիները, կամ ինչպէ՞ս ատեցին զինք: Յովհաննէս Աւետարանիչ կ'ըսէ. – “Իւրայիներուն եկաւ և իւրայիները զինքը չընդունեցին”։ Ատեցին զինքը, վասնզի լոյս էր և անոնց գործերու յանդիմանիչ. անոնք խաւարը լոյսէն աւելի սիրեցին, որպէսզի իրենց զազրելի գործերը ծածկուին, ապականութեամբ լեցուած գերեզմաններու նման: Այս պատճառաւ ալ ատեանին մէջ կ'աղաղակէին. – “մենք կայսրէն զատ ուրիշ թագաւոր չունինք”։ Այս թագաւորին Հանդէպ անոնց ատելութեան և ապստամբութեան մասին խօսքերը երկար են. զինքը տեսնելով ոչ միայն ատեցին, այլ ձաղկելով նախատեցին ու փայտին վրայ բեռեկով սպաննեցին: Յարութենէն ետքն ալ անոր աստուածութեան քարոզիչները կը Հալածէին, որպէսզի անոր թագաւորութեան պատիւը երևան չի գայ:

15.- Թագաւորութիւնը առնելէ ետք, վերագարձաւ և կանչեց ծառաները, որոնց դրամ բաժնած էր, տեսնելու համար թէ իւրաքանչիւրը ի՞նչ շահած էր:

Յայտնի է թէ Հօրմէն Թագաւորութիւնը առնելով կուգայ կը նստի դատելու: Ըստ այնմ, Հայրը ուէ մէկը չի դատեր, այլ ամէն դատաստան իր Որդւոյն տուաւ: Արդ՝ նա հաւաստի քննութեամբ, ամէնքին հաշիւը կ'առնէ: Նախ ըստ կարգի, անոր մօտեցաւ այն որ կատարեալ էր առաքինութեան գործերով. իր մասին պատմելով կ'ըսէ. – “Տէր, տուած տասը մնասներդ, տասը մնաս ևս շահեցան”:

17.- Տէրը պատասխանեց, աղնիւ և բարի ծառայ, քանի որ քիչին, սակաւին հաւատարիմ եղար, իշխանութիւն ունեցիր տասը քաղաքներու վրայ:

Ուրեմն կը պատուէ առաքինացեալը: Բայց գիտե՞նք որ բարին միայն Աստուած է: Աղնիւ ծառայ և բարի կ'ըսէ: Քիչին հաւատարիմ եղար: Վատթարն ալ անհաւատարիմ ըլլալուն համար կը դատէ: Ուրիշ տեղ մը ըսած էր. – “Եթէ դուք հաւատարիմ չեղաք անիրաւութեան դրամին հանդէպ, իսկական բարիքները ո՞վ պիտի վստահի ձեզի.” Ղուկ. 16:11: Իսկ այստեղ, – “Քիչին հաւատարիմ եղար, իշխան պիտի ըլլաս տաս քաղաքի”: Իր օրէնքները գործադրողները, հանգերձեալ կեանքին մէջ ոչ թէ իշխան պիտի կացուցանէ, այլ բազմապատիկ վարձատրութեան խոստումը, քաղաք բացատրութեամբ կը հասկցնէ:

18.- Երկրորդը գալով ըսաւ. – Տէ՛ր, քու մնասդ Հինգ մնաս շահեցաւ:

Այս ալ Աստուծոյ արդարադատ վարձատրութիւնը կ'ընդունի իր առաքինութեան փոխարէն: Այս ալ իշխանութիւն կ'ունենայ Հինգ քաղաքներու վրայ: Իսկ միւս Հէքն ու թշուառականը, Տէրը կ'ամբաստանէ: Այն որ չի կրնար արդարացուիլ, ահաւասիկ և կ'ամբաստանէ:

21.- Փիտէի որ խտապահանջ ես, կ'առնես ինչ որ պահեստի չես դրած, կը Հնձես ինչ որ չես սերմանած վախճայ և պահեցի քու արծաթդ:

Եթէ Տիրոջը Հեղ կոչէր, իրաւունք մը թերեւս ունենար, այսինքն վստահելով Հեղութեանդ Տէր, ծուլացայ: Որովհետեւ գիտէր թէ խիստ էր, ամբարիշտներուն կը հարուածէ, ապա պէտք էր որ զգուշանար անոր բռնութեանէն և շահարկէր դրամը որպէսզի իր ստամբակութեան պատիժը չի կրէ: Ահաւասիկ թէ ինչու կ'ըսէ. – “Ի բերանոյ քու՞մէ դատեցից զքեզ ծառայ անհաւատ.” Անհաւատ. ուրեմն կ'արտաքսուի հաւատացեալներու խումբէն, որովհետեւ ոչ յորդորներու յոյսը արթնցուց զինքը, պատուիրանները ի գործ դնելու, ոչ ալ տանջանքներու սպառնալիքները զգաստացուցին զինքը որ պիտանացու ըլլայ:

23.- Ի՞նչու ուրեմն դրամա չտուրի լուսալուսիսին, որպէսզի վերադարձիս զայն պահանջէի տոկոսով միասին:

Իւրաքանչիւր անհատի համար ըստած է այս և ոչ թէ վարդապետներուն միայն: Ինչպէս որ վարդապետները հարկ է որ հաւատացեալներուն խրատեն, յանդիմանեն, ի հարկին սաստեն, այնպէս ալ իւրաքանչիւր ոք պարտի իր տան բարւոք վերականգուն ըլլալ: Մեղաւոր ժողովուրդին արիւնը եթէ առաջնորդէն պիտի պահանջուի, զաւակներուն ալ ծնողներէն պիտի պահանջուի, եթէ զանոնք Աստուծոյ երիւզով չի սնուցանէ:

24.- Յետոյ սպասաւորներուն ըսաւ. - առէք անկէ մնասը և տուէք անոր որ տասը մնաս ունի: Այս՝ հաւատքէն լուծանել կը նշանակէ, ուրիշ տեղ մը մէջքէն կտրել կը հրամայէր. ուրեմն անհաւատներուն հետ կը պատժուի:

26.- Ունեցողին պիտի տրուի, իսկ չունեցողէն, ունեցածն ալ պիտի առնուի:

Պէտք է գիտնալ թէ վաստակին չափով չեն պարգևները, այլ ըստ աշխատութեան որուն արժանի ըրին իրենց անձերը, անոնց կը յաւելու պարգևներու առատութիւն: Իսկ ծոյլերուն վրայէն կը վերցնէ այն շնորհը որ աւազանին մկրտութեամբ տուած էր որով արժանացած էին Աստուծոյ որդիներ լինելու: Արդ՝ կը հանէ ասիկա որովհետև որդիները չի տանջեր, այլ միայն ապստամբները: Աշխարհի թագաւորներն ալ կը դատեն, սխալական իշխանին պատիւն ու իշխանութեան հանդերձները կը հանեն ու դահճին կը յանձնեն: Ուրեմն անհաւատներուն դատաստանն ալ այդպէս պիտի ըլլայ ըստ անոնց ժպրհութեան:

27.- Իսկ այն թշնամիներս որոնք չէին ուզեր որ ես թագաւորեմ իրենց վրայ, բերէք այստեղ և առջևս սպաննեցէք:

Առաջին զալստեամբ, անոր քաղցրութիւնը տեսան, երկրորդ զալստեան, սաստկութիւնը պիտի տեսնեն: Այն որ իր մահուան ժամանակ Հօրը կ'աղաղակէր աղաչելով, "Հայր թող դոցա զի ոչ գիտեն զինչ գործեն"՝ թէ Մարդոյ Որդւոյն մասին բամբասողին պիտի ներուի: Իսկ այժմ, ահարկու դատաւոր և իր անձը վրէժխնդիր կը ցուցնէ: Նմանապէս մինչև յաւիտեան երկայնամիտ է բոլորին հանդէպ, սակայն դատաստանին ժամանակը մօտենալուն, քննութիւն կը կատարէ, ոչ բարկութեամբ ոչ ալ քաղցրութեամբ, այլ իրաւամբ և արդարութեամբ հատուցանելու համար: Այս ամէնքը կ'առաջադրէ որպէսզի ունէ մէկը իր քաղցրութեան համար, անհոգ չի գտնուի. այլ սաստը լսելով վարհուրի:

28.- Այս խօսքերէն ետք, Յիսուս յառաջ անցաւ՝ Երուսաղէմ ելլելու համար:

Աշակերտներուն և ժողովրդեան բազմութեան հետ Երիքովէ կ'ելլէ, ինչպէս իշած էր դժողք և այնտեղէն ննջեցեալներու բազմութեամբ ելած էր: Կ'աճապարէ Երուսաղէմ երթալու համար որովհետև մարդեղութեան խորհուրդը լրումին պիտի հասնի, աշխարհի փրկութեան համար պատարագուելով:

29.- Երբ մօտեցաւ Բեթբաղէի և Բեթանիոյ, Ձեթենեաց լեռան մօտ, աշակերտներէն երկու հոգի դրկեց (իբրև մարգարէ և առաքեալ) քակելու համար էշն ու աւանակը և իրեն բերելու, որպէս երկու ազգ, այսինքն Հին ու նոր Իսրայէլ: Բերին Յիսուսի մօտ: Ձնստաւ անմաքուրին վրայ, այլ առաքեալներուն մաքուր հագուստներուն վրայ նստաւ: Աղտոտ հոգիներու մէջ չի հանդէիր, այլ աւազանին միջոցաւ լուացեալներուս: Ջաքարիայի մարգարէութիւնը կը ճշմարտուի. Ջաքարիան այն ամենքէն որոնք մարմնաւոր բռնութեամբ և շուքով մտան Երուսաղէմ, ատոնցմէ զՅիսուս կը զատորոշէ, յայտնելով այս թագաւորին հեղութիւնը որ խոնարհութեամբ պատերազմեցաւ հպարտացեալ հսկային կամ սատանային հետ: Կ'ըսէ. – “Յնծայ դուստր Սիոնի (եկեղեցիք հեթանոսաց) ահաւասիկ թագաւորդ կուգայ հեղութեամբ, էշի և աւանակի վրայ նստած.” Ջաք. 9,9: Թէև զինք մարմնով այսպէս կը տեսնենք, սակայն ցոյց կուտայ նաև անոր զօրութիւնը և իմանալի թագաւորութիւնը: Ուրեմն կը յաւելու. – “Երուսաղեմէ եկող Երիվարներն ու Եփրեմէ եկող կառքերը պիտի խորտակէ, ինչպէս նաև պատերազմողին ազնունքը”: Ասոնք կը բացատրեն սատանային տէրութեան և զօրութեան մասին որոնք մեր Տէրը խորտակեց, իշով Երուսաղէմ մտնելով: Իր ուխտին արեամբ, մեզ անջրդի գուբին մէջ արգելեալներս արձակեց: Աշակերտներն ու բազմութիւնը կ'սկսին ուրախութեամբ օրհնել զԱստուած: Մարգարէութեան հոգին որ մղած էր Ջաքարիան Սիոնի դստեր աւետիս տալու, շարժեց նաև առաքեալները, թագաւորին հետ ուրախանալու, ուստի սկսան օրհնել զԱստուած: Եւ ինչո՞ւ ոչ. անոր որուն մարգարէները յայտնատեսութեամբ կը մարգարէանային և կը ցանկային տեսնել, բայց չէրցան տեսնել, ամբողջ աշխարհին աւետեցին անոր գալուստը: Ասոնք ուրեմն տեսան և ուրախացեալ կ'աղաղակէին:

39.- Իսկ Փարիսեցիները չարացած կ'ըսէին. – “սաստէ աշակերտներդ որպէսզի լռեն”: Այլ նա յիշեցուց անոնց Յովհաննէսի մկրտութիւնը. Մատ. 3,6: Ինչպէս անպտղութեամբ քարացած հեթանոսները, շնորհով Աբրահամի որդիներ կըլլան, նոյնպէս անհաւատութեամբ քարացած հեթանոսները անոր անունը կը փառաբանեն: Փարիսեցիները այս առակն ալ չհասկցան: Ուստի աշակերտները լռեցին ուղղոյնբը շատ վախցան, զի թերևս եթէ անոնք լռեն, քարերը պիտի աղաղակեն զիրենք յանդիմանելով: Ուրեմն լռեցին, որպէսզի աշակերտները աղաղակեն և ոչ թէ քարերը:

Սակայն երբոր խաչին վրայ էր և ամենքը վախի Հեռեանքով լռած էին, այն ատեն քարերը սկսան Հնչել երբ ճեղքուեցան, Տաճարն ալ աղաղակեց երբ վարագոյրը վերէն վար պատուեցաւ: Այն ատեն բոլոր արարածները աղաղակեցին միասին: Այսպէս ուրեմն, Համայն բնութիւնը կը Հնազանդի իր Հրամանին: Ս. Հոգին որ ամէն ինչ կը տնօրինէ իր ժամանակին, չարժեց քաղաքին բազմութիւնը որպէսզի անոր ընդառաջ ելլեն: Արմաւենիի ոստեր առնելով ճամբուն վրայ կը գնէին և իրենց Հագուստները կը տարածէին անոր առջև: Այս բոլորը ի Հարկէ ոչ թէ սոսկ զուր տեղը, այլ խորհուրդ Աստուածաժայելուչ: Օրինակ իր ծննդեան ժամանակ մոգերը Ս. Հոգւոյն ազգամաք, խորհրդական ընծաներ մատուցին անոր որպէս յանդիմանութիւն անոնց՝ որոնք կ'ակնկալէին իր գալուստը, սակայն ետ կեցան: Իրենց Հագուստները կը Հանէին, Աղամի պարտեաց Հին պատմուճառէն մերկանալով: Կը սփռէին անոր ոտքերուն առջև, բանալով Հոգիներուն գոններ որպէսզի, մտնէ ու բնակի: Ըստ այնմ, “պատրաստեցէք Տիրոջ ճանապարհը և ուղիղ ըրէք անոր շաւիղները”: Ես. 40.3:

38.- Սկսան մեծ ուրախութեամբ աղաղակել. – “Ովսանայ, օրհնեալ ըլլայ թագաւորը որ կուգայ Տիրոջ անունով. խաղաղութիւն երկնքի մէջ և փառք ի բարձունս”: Մարկ. 11.10 և Սղմ. 118.26 :

Վերնական զօրքերը իր ծննդեան ժամանակ, աշխարհի բնակիչներուն բարբառեցան, այս անգամ ալ ներքինները, վերնայիններուն բարբառեցան յայտնի ընելով թէ երկու թագաւորութիւնները մէկի վերածեց, խաչին արեամբ խաղաղութիւն ընելով երկնքի և երկրի վրայ:

41.- Տեսնելով քաղաքը, արտասուեց վրան և ըսաւ. – “Նեթէ դուն, գոնէ այս օրերուն, Հասկցած ըլլայի խաղաղութեան պատգամը որ այլևս թաքնուած է քու աչքերուդ առջև”: Լացաւ Երուսաղէմի վրայ, որովհետև ոչ միայն ներկան կը տեսնէր, այլ ամենատես աչքերը կը տեսնէին անթաղ մեռելներու դիակներով լեցուն ձորը որոնք վար կը ձգուէին պարիսպէն, երբ Տիտոս Երուսաղէմի վրայ արշաւեց: Թերևս այս մասին եղած էր Երեմիայի մարգարէութիւնը, թէ. – “անոնց դիակները ճամբու եզրին թողուած աղբի նման են.” Երեմ. 25.33: Իրօք շատ էին անոնց դիակները, Հացի սովէն ու ջուրի ծարաւէն. Ես. 5.13: Անոնց կրելիք այս ապականութիւնը տեսաւ, արարչական խնամքը և եղբայրական ախտակրութիւնը շարժեցաւ, սկսաւ լալ ապերախտներուն թշուառութեան վրայ ըսելով

42.- Ամբարտաւան քաղաքը չի ճանչցաւ Յիսուսի Աստուածութիւնը:

Կիսուսի արցունքը անքննելի խորհուրդ մը ունի: Աստուած իր ամենակարողութիւնը դրած է Կիսուսի փրկող սիրոյն մէջ: Զարմանալի է երբ մարդոց պատասխանը մերժողական է, Աստուած շուտով չի պատուհասեր: Կիսուսի արցունքը, կոչ մըն է ուղղուած Երուսաղէմի ընակիչներուն:

Թշնամիները պիտի պաշարեն, պիտի նեղեն ամէն կողմէ: Պիտի կործանեն ու որդիներդ պիտի սպաննեն, քար քարի վրայ պիտի չի ձգեն: Այս ամէնքը յայտնի են Հոովմեացուց զօրքերուն գործած աւերներէն. պատմութեան մատեանները այս անցքերուն մասին կը խօսին: Քաղաքը այրեցաւ, Տաճարը կործանեցաւ: Ի դուր տեղը չեղան այս բոլորը, այլ անոնց ապիկարութեան իբրեւ Հատուցում:

44.- Դուռն չգիտցար ժամանակը երբ այցելութիւն տրուեցաւ քեզի: Ասոնցմէ աւելի Հէք և Թշուառական ազգ չի կրնար ըլլալ, այնքան մեծ շնորհի և այցելութեան արժանացան. Յիսուս մարդկային բնութիւն առնելով, իջաւ մեր մօտ, կորուսեալներս փնտռելու, փրկելու և ապրեցնելու: Այսքան զթուլեան ու խնամքի ոչ մէկ ազգի արժանացուց: Իսկ անոնք ուրացան, մատնիչ և սպանող եղան. Գործք Առաք. 7.25: Կեանքի առաջնորդը սպաննեցին. 3.15: Այստեղ, այս աշխարհիս վրայ, պատժուելով, վերջին դատաստանի Հատուցման օրինակ Հանդիսացան:

45.- Տաճար մտնելով սկսաւ դուրս Հանել առևտուր ընողները և ըսաւ անոնց. - “Գրուած է, տունս աղօթքի տուն պիտի ըլլայ, իսկ դուք զայն վերածեցիք աւազակներու բոյնի”:

Քահանաները այս բոլորը տեսնելով չհամարձակեցան ընդդիմանալ, որովհետեւ զինքը փառաբանողները բազմութիւն էին: Մայրերու գիրկը գտնուող երեխաներն ալ կ’աղաղակէին, “Ովսանա, օրհնեալ ըլլայ Թագաւորը որ կուգայ Տիրոջ անունով.” Նոյն ժամուն իրեն մօտեցան տաճարին կաղերն ու կոյրերը և բժշկուեցան: Մատթ. 21.14: Իսկ քահանայապետներն ու դպիրները տեսնելով Հրաշքները և տաճարին մէջ աղաղակող մանուկները, բարկացան: Իրենց բարկութեամբ յիմարացած, չէին գիտեր թէ ինչ խօսին. ուրեմն մօտենալով իրեն Հարցուցին. - “Կը լսե՞ս անոնք ինչ կ’ըսեն.” Մատթ. 15: Յիսուս պատասխանեց. “այո, ինչու՞ չէք հասկնար թէ ահա կը կատարուի մարգարէներու կանխապատմութիւնները, ինչպէս Ջաքարեային, Նոյնպէս Դաւիթ մարգարէին: “Ձէ՞ք կարդացած թէ ի բերանոյ մանկանց ստեղծից կատարեսցի օրհնութիւն քո”: Սաղ. 16:

Երեկոյան այնտեղէն կը վերադառնայ Բեթանիա, Հանգստանալու Համար: Յաջորդ օրը դադձեալ կուգայ Երուսաղէմ, ճամբուն վրայ տեսնելով տերեւալից բայց անպտուղ Թղենին, կը գօսացնէ զայն, որպէսզի ճանչնան իր տանջողական զօրութիւնն ու վստահ ըլլան իր բարեգործելուն ու փրկչական տնօրինութեան:

ՋԱԽԷՆ ԱՐՔ. ԶԻՆՉԻՆԵԱՆ
